

- ชื่อวิทยานิพนธ์ : การบริหารจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการ
จังหวัดสมุทรปราการ
- ผู้วิจัย : พระครูปรีชาธรรมวิจิตร (จิตรกร อภิวิโร)
- ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)
- คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
- : รศ.ดร.อภินันท์ จันตะนี
 - : พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร.

วันสำเร็จการศึกษา :

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ เพื่อ ๑) ศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการ ๒) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการ ๓) เพื่อบูรณาการการบริหารจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นงานวิจัยหลัก และศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณเป็นงานวิจัยสนับสนุน โดยงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเอกสาร โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เป็นพระสังฆาธิการและประชาชนทั่วไป จำนวน ๒๐ รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๙ รูป/คน เพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการจังหวัดสมุทรปราการ และการวิจัยเชิงปริมาณโดยแบบสอบถามจำนวน ๒๙๗ ชุด วิเคราะห์โดย โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์วิเคราะห์ค่าสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพปัญหาการบริหารจัดการยังขาดความกระตือรือร้นเนื่องจากไม่มีศาสนาอื่นเป็นคู่แข่งและสภาพภูมิศาสตร์ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการด้านการเผยแผ่สืบเนื่องจากเขตพื้นที่ดังกล่าวยังมีหน่วยธุรกิจชุมชนมากมาย พระสงฆ์ต้องรับบทบาทหน้าที่ที่ไม่ตรงสายงานที่ตนเองถนัด เพราะเจ้าคณะพระสังฆาธิการส่วนหนึ่งได้มอบหมายภาระหน้าที่ให้พระเลขาฯ ได้ทำบทบาทหน้าที่แทน ปัญหาในการวางแผนงานจึงเป็นปัญหาเพราะเป้าหมายของงานไปถึงผู้รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่โดยตรง

๒. การบริหารจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาการบริหารจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการจังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ด้านที่มีการบริหารจัดการมากที่สุดคือ ด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = ๓.๙๒$) รองลงมาคือ ด้านการจัดองค์การ ($\bar{X} = ๓.๘๘$) และด้านที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุม ($\bar{X} = ๓.๔๑$)

๓. แนวทางการบริหารจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการจังหวัดสมุทรปราการพบว่าแนวทางการบริหารจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ๑) ควรเพิ่มการจัดอบรมและเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้แก่พระภิกษุสามเณรภายในวัดให้มากกว่านี้ เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้แก่ประชาชนได้ถูกต้องตรงตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ๒) ควรตั้งทุนมูลนิธิเพื่อเตรียมดำเนินการเผยแผ่ไว้โดยเฉพาะ ๓) ควรจัดหาบุคลากรด้านการเผยแผ่เพิ่มเติม ๔) ต้องเริ่มต้นสร้างทีมงานในกลุ่มพระเผยแผ่ด้วยกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกัน ๕) ควรมีการฝึกฝนอบรมในเรื่องอาจารย์ความประพฤติตลอดถึงฝ่ายปกครองก็ต้องดูแล พระภิกษุสามเณรอย่างเคร่งครัด ๖) ควรมีการสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนามากกว่านี้ และในการเผยแผ่ควรมีการสอดแทรกวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตในชนบทด้วย ๗) ควรให้โอกาสพระรุ่นใหม่ ๆ ได้มีโอกาสฝึกหัดการแสดงธรรมในโอกาสต่างๆ ๘) ควรมีเวทีสำหรับให้พระภิกษุสามเณรได้มีโอกาสแสดงธรรมบ้าง ๙) ควรมีการพัฒนาารูปแบบการเผยแผ่ให้ทันสมัยเพื่อไม่ให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย ๑๐) ควรมีการจัดหาทรัพยากรที่สำคัญในการเผยแผ่ให้เพียงพอ เช่น ควรมีสถานที่ในการศึกษาธรรมะประจำวัดต่างๆ หรือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

Dissertation Title : The Development towards Buddhist Propagation of Sangha Administrators in Samutprakan Province

Researcher : Phrakhrupreechadhamwijit (Jittakorn Aphiwaro)

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Management)

Dissertation Supervisory Committee

: Assoc. Prof. Dr. Aphinant Chantanee

B.A.(Pol. Sc.), M.A.(Econ.), Ph.D. (Management)

: Phrakhrusangharak Kiattisak Kittipanyo, B.A., M.A.,
D.P.A. (Pub. Admin.)

Date of Graduation : March 21, 2016

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the analysis of state and problems of development towards Buddhist propagation of Sangha administrators, (2) to study the concepts and theories about development towards Buddhist propagation of Sangha administrators, 3) to integrate the development towards Buddhist propagation of Sangha administrators in Samutprakan Province.

This research was the mixed research method between the qualitative research and quantitative research. For the qualitative research used the documentary research and in-depth interview from 20 key informants as Sangha administrators and general people and group discussion with 9 specialists for confirm the development towards Buddhist propagation of Sangha administrators in Samutprakan Province and the quantitative research used the 297 questionnaires. The data analysis was used the social sciences programme for descriptive statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D).

The findings of the research as follows :

1. The state and problems of management lacked of ambition due to no competition from other religions and geography is not proper to manage the propagation because there were many community businesses. The monks accepted the improper role due to some Sangha administrators were assigned as the secretaries and the problem of planning was the problem because of responsible task and to work directly.

2. The development towards Buddhist propagation of Sangha administrators in Samutprakan province , found that development towards Buddhist propagation of Sangha administrators in Samutprakan province in overall was at good level ($\bar{X}=3.73$), but when considered in each side and found that it was also good level as following , for the highest was the directing side ($\bar{X}=3.92$). The second was organization management ($\bar{X}=3.88$) and the lowest side was the controlling ($\bar{X}=3.41$).

3. The guidelines for the development towards Buddhist propagation of Sangha administrators in Samutprakan province , found that the guidelines for development towards Buddhist propagation of Sangha administrators in Samutprakan province as follows : 1. Should increase the training and propagate Buddhism more to the monks and novices in the monasteries and then they can propagate Buddhism to the people correctly according to the doctrine of Buddhism. 2. To set up the foundation for Buddhist propagation. 3. Should increase more personnel. 4. To create the teamwork for Buddhist propagation and exchange the knowledge to each other. 5. Should train the proper behavior and the administrators should take care of monks and novices strictly. 6. Should support more Buddhist propagation and to propagate to match of the culture and the way of life. 7. Should support the new generation monks to practice the propagation on other occasions. 8. Should have the stages or changes for the monks and novices to deliver the Dhamma speech. 9. Should develop the modern and interesting model for Buddhist propagation. 10. Should arrange the enough resources such as should have the place to study Dhamma regularly in the monasteries or the villages etc.